

Türkiye, Uzun Zamandır Beklenen Sınai Mülkiyet Kanunu'na Kavuştu

Uzun zamandır beklenen Sınai Mülkiyet Kanunu ("SM Kanunu"), bugün itibarıyla Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

SM Kanunu, Markaların, Patentlerin, Coğrafi İşaretlerin ve Endüstriyel Tasarımların korunmasıyla ilgili Kanun Hükmünde Kararnamelelerine yerine geçerek tüm bunları tek bir kanunda birleştirmektedir. Kanun, AB Sınai Mülkiyet Hukukundaki son gelişmelere uyum sağlamak, Kanun Hükmünde Kararnamelelerinin çeşitli hükümlerini iptal eden Anayasa Mahkemesi kararlarından kaynaklanan boşlukları gidermek ve gerekçesinde de belirtildiği üzere ilgili düzenlemeleri daha açık, anlaşılır ve sistematik yapmak üzere hazırlanmıştır.

SM Kanunu, başlangıç hükümleri ve ortak hükümlerle birlikte 5 bölüm ve yaklaşık 200 maddeden oluşmaktadır. Kanunda Birinci Kitap Markaları, İkinci Kitap Coğrafi İşaretleri, Üçüncü Kitap Tasarımlar ve Dördüncü Kitap da Patentleri düzenlemektedir.

SM Kanunu ile getirilen bazı önemli değişiklikler şu şekildedir:

Türk Patent Enstitüsü'nün adı "Türk Patent ve Marka Kurumu" olarak değiştirilmiştir.

Markalar bakımından getirilen önemli değişiklikler:

- Marka olarak tescillenmesi gereken işaretlerin grafiksel gösterim şartı "*marka sahibine sağlanan korumunun konusunu açık ve kesin olarak anlaşılmasını sağlayabilecek şekilde sicilde gösterilebilir olması*" şeklinde değiştirilmiştir. Dolayısıyla terminoloji AB Markalar Yönetmeliği ile uyumlu hale getirilmiştir.
- Türk Marka Hukuku'na "birlikte var olma ilkesi" getirilmiştir. Buna göre, aynı veya ayırt edilemeyecek derecede benzer markaların Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından re'sen mutlak ret gerekçesi teşkil etmesine engel olmak için birlikte var olma anlaşmaları ve muvafakatnameler kabul edilecektir.
- Türk Patent ve Marka Kurumu nezdinde yapılan itiraz işlemleri sırasında, itiraz eden taraf, başvuran talep ettiği takdirdi, itiraza dayanarak gösterdiği ve en az beş yıldır tescilli olan markaların kullanımını ispatlamak veya kullanılmamışsa bunun için haklı gerekçe sunmakla yükümlüdür. Kullanım ya da kullanılmamanın haklı gerekçesi ispatlanmazsa itiraz reddedilecektir. Bu talep, tecavüz davalarında savunma olarak da kullanılabilir.
- İtiraz süresi üç aydan iki aya indirilmiştir.
- Yakın zamanda Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen Paris Sözleşmesi anlamındaki tanınmış markaların korunması, nispi ret ve hükümsüzlük nedeni olarak yeniden getirilmiştir.
- Kötü niyet, ayrı bir itiraz ve hükümsüzlük nedeni olarak düzenlenmiştir.
- Coğrafi işaretleri içeren işaretler, marka olarak tescil edilemeyecektir.
- Ayırt edicilik kriterlerine ilişkin terminoloji, AB marka mevzuatına benzer şekilde değiştirilmiştir.
- Hükümsüzlük talebine ilişkin beş yıllık süre ayrı bir hükümlerle düzenlenmektedir.
- Kullanılmama nedeniyle iptal talepleri Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından görülecektir. Ancak, bu maddenin uygulanma tarihi ek bir hüküm ile 7 yıl ertelenmiştir. Bu nedenle 2023 yılına kadar iptal davaları Fikri ve Sınai Haklar Mahkemeleri'nde açılmalıdır.

Tasarımlar bakımından getirilen önemli değişiklikler:

- İlgili bölümün başlığı "Endüstriyel Tasarımlar" iken "Tasarımlar" olarak değiştirilmiştir ve endüstriyel olup olmasına bağlı olmaksızın tüm tasarımlar koruma altına alınmıştır.
- Tasarım başvuruları için yenilik incelemesi getirilmiştir. Türk Patent ve Marka Kurumu bu incelemeyi re'sen yapacak ve ardından başvurunun yayımlayıp yayımlamayacağına karar verecektir.
- İtiraz süresi altı aydan üç aya indirilmiştir.
- Tescilsiz tasarımlar, topluluk tasarımlarıyla ilgili Konsey Tüzüğü'nün 11. maddesine uygun olarak kamuya sunulmaları itibaren üç yıl korunacaktır.
- Ayırt edicilik kriteri, "*önerilen fark*" iken "*fark*" olarak değiştirilmiştir.
- Görünmeyen parçalar / aksamlar (örneğin bir motorun parçaları) tasarım olarak tescil edilemez.
- İtiraz gerekçeleri genişletilmiştir. "Kötü niyet" ve "başkasına ait bir fikri mülkiyet hakkının izinsiz kullanımı" da itiraz gerekçeleri arasında eklenmiştir.

Patentler bakımından getirilen önemli değişiklikler:

- EPC'nin 101. maddesiyle uyumlu olarak, patent verildikten sonra bir itiraz sistemi getirilmiştir. Bu sistemin devreye girmesiyle, patent sahipleri ilk patent verilmesi kararından sonra itiraz safhasında patenti değiştirme hakkına sahip olacaklardır.
- Mahkemeler, ilk patent verilme kararından sonra, itiraz süreci Türk Patent ve Marka Kurumu nezdinde devam ederken hükümsüzlük talebine ilişkin olarak karar veremez. Bununla birlikte, bu düzenleme yalnızca ulusal patent başvuruları için geçerlidir. Avrupa patentleri için ise, EPO'nun patent verilebilirliği ilişkin incelemesi sırasında üçüncü kişiler ulusal mahkemelerde hükümsüzlük davası açabilecektir.
- KHK'nin önceki kullanım hakları, bir patentin ve hizmet buluşunun kullanılması / uygulanabilir olması zorunluluğuna ilişkin belirsiz hükümleri geliştirmiştir.
- Patent hakkı tecavüzlerinde öngörülen tüm cezai yaptırımlar kaldırılmıştır.
- Zorunlu lisanslama gerekçeleri genişletilmiştir. Özellikle, Kanunla, "kullanımın ulusal pazarın ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde olmaması" halinde patentin kullanılması halinde dahi zorunlu lisanslama talep edilebileceği öngörülmektedir.

Ortak Hükümlerde yer alan önemli değişiklikler:

- Bir marka / patent / tasarım hakkı sahibi, öncelikli hak sahibinin açtığı tecavüz davasında tescilli bir hakkını savunma olarak artık ileri süremeyecektir. Dolayısıyla, bir tescile sahip olmak tecavüz olmadığının anlamına gelmemektedir.
- Fikri Mülkiyet hakları bakımından kabul edilen "ulusal tükenme" ilkesi, "uluslararası tükenme" olarak değiştirilmiştir.

Yeni SM Kanunu, ilgililer tarafından genellikle olumlu bir gelişme olarak görülmektedir; zira Anayasa Mahkemesi, son yıllarda bu hakların Kanunla düzenlenmesi gerektiği gerekçesi ile KHK'nin birçok hükümünü iptal etmiştir. Bazı noktalarda yoğun tartışmalar olsa da, SM Kanununun hak sahipleri için bazı büyük sorunları çözmesi beklenmektedir.

SM Kanunu, bugün yürürlüğe girmiş olmakla birlikte, yürürlüğe erelenen bazı hükümlerin yanı sıra; mülga KHK'lar zamanında yapılmış olan marka, tasarım ve patent başvuruları bakımından, tescil süreci tamamlanana kadar, başvurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan mevzuat uygulanmaya devam edecektir.

Herhangi bir sorunuz varsa lütfen gun@gun.av.tr üzerinden veya kendi kontaklarınızla iletişime geçiniz.

GÜN + PARTNERS

ORTAÇ AVUKAT
MEHMET GÜN

ORTAÇ AVUKAT
UĞUR AKTEKİN

ORTAÇ AVUKAT
BARIŞ KALAYCI

ORTAÇ AVUKAT
ÖZGE ATILGAN
KARAKULAK

ORTAÇ AVUKAT
HANDE HANÇAR
ÇELİK

ORTAÇ AVUKAT
SELİN SİNEM
ERCIYAS

YÖNETİCİ AVUKAT
AYSEL KORKMAZ

YÖNETİCİ AVUKAT
GÜLDENİZ DOĞAN
ALKAN

YÖNETİCİ AVUKAT
MUTLU YILDIRIM
KÖSE

YÖNETİCİ AVUKAT
ZEYNEP SEDA
ALİHS

DİREKTÖR
PINAR ARIKAN

Biz uluslararası vizyon sahibi kurumsal bir avukatlık bürosuyuz. 1986 yılında kurulan büromuz, 8 ortak avukat ve 100'den fazla çalışanı ile Türkiye'nin en büyük bürolarından birisidir. Merkezimiz İstanbul'da olup Ankara, İzmir ve Türkiye'nin diğer önemli ticari merkezlerinde bürolarla işbirliği yapmaktayız. Müvekkillerimiz, çeşitli sektörlerde, yerli ve yabancı, orta ve büyük ölçekli şirketler, dünya genelinde kamu kuruluşları ve STK'lerden oluşmaktadır. Müvekkillerimizin önemli bölümleri İngiltere, ABD, Avrupa ve Asya Pasifik bölgesi merkezli şirketlerdir. Büromuz, temelde Türkçe ve İngilizce olarak hizmet vermekte olup, Almanca, Fransızca ve Rusça dillerinde de hukuki hizmet sağlamaktadır.